COBCUKAR 500APYCb

ОРГАН ЦК КП(б) БЕЛАРУСІ, СОЎНАРКОМА І ПРЭЗІДЫУМА ВЯРХОЎНАГА СОВЕТА БССР

Nº 71 (7512)СЕРАДА 21 ЛІПЕНЯ 1943 г.

Гітлераўскія нягоднікі... гвалту оць і забіваюць грамадзянскае насельніцтва акупіраваных тэрыторый нашай краіны, мужчын і жанчын, дзяцей і старыкоў, нашых братоў і сёстраў... Няхай ведаюць гэтыя каты, што ім не ўцячы ад адказнасці за свае злачынствы і не мінаваць караючай рукі замучаных народаў. І. СТАЛІН.

помеці, партызан!

Як шалёныя звяры, уварваліся акупанты немцы ў вёску Байлюкі, Глуска- час сваёй пагібелі, га раёна. Ашалелыя ад элосці, гітлераўскія душагубы схапілі першых папаўшыхся ім 18 чалавек і на вачах родных і аднавяскоўцаў расстралялі іх разрыўнымі кулямі. 5 чэрвеня ў мястэчку Хомск, Пінскай обласці, немцы сагналі жыхараў у царкву і пад-палілі яе. У полымі, у стра-шэнных пакутах, загінула 250 мірных грамадзян, у тым ліку, і свяшчэннік.

Такіх жудасных фактаў можна прывесці сотні, тысячы. Спаленыя гарады і вёскі, горы трупаў нявінных дюдзей, рэкі крыві і слёз, гвалты і рабаўніцтвы-вось страшэнныя сляды крывавых злачынстваў тройчы праклятых нямецка-фашысцкіх акупантаў на

Родная Беларусы Колькі гора і пакут прынеслі табе гітлераў-скія крывяпіўцы! Каб паставіць на калені свабодалюбівы беларускі народ, ператварыць гордых беларусаў у паднявольных рабоў; немцы не спыняюцца ні перад якімі злачынствамі. Яны спальваюць мірнае насельніцтва, вешаюць, расстрэльваюць, атручваюць, або гоняць на нямецкую катаргу.

святой помсты клічуць страшэнныя здзекі нямецкіх іра-даў над беларускім народам. Да помсты клічуць крывавыя трагедыі на Міншчыне, Віцебшчыне, Піншчыне, Гомельшчыне і другіх абласцях Беларусі. Да бязлітаснай помсты клічунь 2.000 закатаваных у Глускім раёне, 4,000 за-бітых і спаленых жывымі ў Бя-гомльскім раёне і многія, многія нявінныя ахвяры,

За кожную кроплю нявінна пралітай крыві немцы расплоцяцца рэкамі сваёй паганай чорнай сваімі ўласнымі чарапамі Няхай ведаюць праклятыя кры-вавыя гады сілу нашай нянавіспі да іх: на кожным кроку і ўдзень, і ўночы іх сочыць смерць—наша святая помста,

На нашай зямлі немцы знойдуць сваю пагібель. Яны ўжо не раз адчувалі на сабе магутнасць удараў совецкага народа, яго ўз-броеных сіл. Ад гэтых урокаў фашысцкае звяр'ё яшчэ больш разлютавалася. Жах перад нады-ходзячай расплатай ахапіў іх. Новымі крывавымі злачынствамі, зні- шай нянавісці і помсты!

З пачуццём глыбокага абурэння і прагай помсты даведаўся совецкі народ аб злачынствах ня-мецка - фашысцкіх захопнікаў у горадзе Краснадары і Краснадар скім краї. Нямецкія звяры зні-шчылі ў Краснадары і Красна-дарскім краі 7.000 совецкіх грамадзян. Яны атруцілі нашых лю-дзей газамі — окісам вуглярода Забіты хворыя, якія знаходзіліся на лячэнні ў больніцах горада а таксама тыя, кто Краснадара, быў схоплены гестапо. Судовы працэс, які адбыўся па гэтай справе, ускрыў жудасны малюнак элачынстваў нямецка - фашысцжіх захопнікаў і іх пасобнікаў— здраднікаў радзіме. Працэс пака-заў усю агіднасць і подласць гіт-дераўскіх мярэотнікаў. На кан-крэтных фактах суд паказаў, што гітлераўцы паставілі перад сабой мэту знішчэння не асобных людзей, а ўсяго совецкага

Не выйшла і не выйдзе! Ня-мецкія бандыты глыбока памылі-ліся, мяркуючы, што ўсе гэтыя злачынствы застануцца непакара-нымі. Яны ўжо атрымліваюць кару. Мільёнамі забітых сваіх салдат і афіцэраў заплацілі яны на за свае зверствы. Адзін за другім ляцяць пад адкос у тыле ворага нямецкія эшалоны з жывой сілай і тэхнікай. Гэта по мецяць слаўныя беларускія пар тызаны. Нямала гітлераўцаў запі нула ад кулі народных меціўцаў на лясных дарогах, шасэ, у гарнізонах.

Рахунак нашай помсты расце дня ў лзень. Гітлераўскія забой-цы і каты павінны панесці поўнае справядлівае пакаранне. За знявечаную Беларусь, за смерць нявінных дзяцей, за шматлікія пакуты нашага народа будзем помеціць ворагу ярасна, бязлітасна, будзем помсціць да таго часу, пакуль хоць адзін немец будзе яшчэ на нашай эямлі. Чырвонай

Мацнеюць удары Чырвонай Арміі па акупантах, Нашы доб лесныя войскі на Орлоўскім участку фронта перайшлі ў наступленне. Дапаможам-жа доблесным чырвоным воінам! Няхай мационамі парты пар неюць партызанскія ўдары па камунікацыях ворага! Пад адкос варожыя эшалоны! Няхай пазнае вораг усю глыбіню, усю сілу на-

мірнага насельніцтва Смерць нямецкім акупантам!

АД СОВЕЦКАГА ІНФОРМБЮРО

Аператыўныя зводкі за 16, 17, 18 і 19 ліпеня

На працягу 16 ліпеня нашы войскі на ОР-ЯОЎСКІМ участку фронта прадаўжалі наступленне, прасунуўшыся на 10—15 кілометраў. За дзень адбіта 11 контратак цямецкіх войск з вя-

лікімі для іх стратамі. На ОРЛОЎСКА-КУРСКІМ напрамку нашы войскі прадаўжалі паспяховыя атакі супроць абараняючагася праціўніка і некалькі прасунулі-

На БЕЛГАРОДСКІМ напрамку-узмоцненыя пошукі разведчыкаў.

На працягу 15 ліпеня нашы войскі на Орлоўскім участку фронта, Орлоўска-Курскім і Белгародскім напрамках падбілі і знішчылі 129 нямецкіх танкаў. У паветраных баях і агнём зянітнай артылерыі збіта 76 нямецкіх самалётаў.

На працягу 17 ліпеня нашы войскі на ОРЛОЎ-СКІМ участку фронта, перамагаючы супраціў-ленне і контратакі праціўніка, працягвалі наступ-ленне і прасунуліся на 10—12 кілометраў. На ОРЛОЎСКА-КУРСКІМ напрамку нашы

войскі ў выніку паспяховых атак прасоўваюцца наперад. За два дні баёў на гэтым напрамку нашы войскі поўнасцю аднавілі становішча, якое яны займалі да наступлення нямецка-фашысцкіх войск, г. зн. да 5 ліпеня гэтага года.

На БЕЛГАРОДСКІМ напрамку — пошукі раз-

ведчыкаў.

На працягу, 16 ліпеня нашы войскі на Орлоўскім участку фронта і Орлоўска-Курскім напрам-ку падбілі і знішчылі 168 нямецкіх танкаў. У паветраных баях і агнём зянітнай артылерыі збіта 106 самалётаў праціўніка.

На працягу 18 ліпеня нашы войскі на ОРЛОЎ-СКІМ участку фронта працягвалі наступленне і, перамагаючы контратакі праціўніка, прасунуліся наперад на 4-6 кілометраў. На БЕЛГАРОДСКІМ напрамку - узмоцненыя

пошукі разведчыкаў.

На працягу 17 ліпеня нашы войскі на Орлоў-скім участку фронта падбілі і знішчылі 78 ня-мецкіх танкаў і 20 бронемашын. У паветраных баях і агнём зянітнай артылерыі знішчана 137 самалётаў праціўніка.

На працягу 19 ліпеня нашы войскі на ОРЛОЎ-СКІМ участку фронта прадаўжалі развіваць на-ступление на ранейшых напрамках і прасунуліся наперад ад 6 да 10 кілометраў. За дзень адбіта 12 контратак нямецкіх войск з вялікімі для іх стратамі.

Нашы войскі, якія наступаюць НА ПОЎНАЧ АД ОРЛА, занялі (апрача раней апублікаваных) ящчэ 70 насялёных пунктаў, у тым ліку насялёныя пункты БУДА, УСАДЗЬБА, ХАЦЬКОВА, СУСЕЯ, БРУСНЫ, УКОЛІЦЫ, КІРЭЙКАВА, НОГАЯ, ДАЛІНА, ВЫЦЕБЕЦЬ, СЯРЭДЗІЧЫ, АЛЕШНЯ, ШЧЭРБОВА, КУДРАВЕЦ, ПЕШКОВА, МЕЛЗЯЕЛКІ, ПЕПЕЛЕЎКА МІЛЯНІНА ВА, МЕДЗВЕДКІ, ПЕПЕЛЕЎКА, МІЛЯЦІНА, ЛЬГОВА, ІЛЬІНСКАЕ, ВЕРХНЯЯ РЫДАНЬ, КОПЦЕВА, ДАЛБІЛАВА, РУДНЕВА, АЗАРА-

КОПЦЕВА, ДАЛЫЛАВА, РЕДПЕВА, ЛОГИВА, ВА, ГАРАДЗІШЧА.

НА ЎСХОД АД ОРЛА нашы войскі занялі (апрача раней апублікаваных) 40 насялёных пунктаў, у тым ліку насялёныя пункты СОЙ-МАНАВА, БАГДАНАВА, ОДЗІНОК, СЫЧЫ, ЗАБРОДЫ, ДАЛЬНАВІДАВА.

на поўдзень ад орла нашы войскі занялі 20 насялёных пунктаў, у тым ліку насялёныя пункты ОЗЕРКІ, ТУРЭЙКА, ТРОСНА, ЛАЎРОВА і станцыю МАЛА-АРХАНГЕЛЬСК.

На БЕЛГАРОДСКІМ напрамку прадаўжаліся моцныя пошукі разведчыкаў.

На працягу 18 ліпеня нашы войскі на Орлоўскім участку фронта падбілі і знішчылі 72 ня-мецкія танкі. У паветраных баях і агнём зянітнай артылерыі збіта 97 самалётаў праціўніка.

具具表質異異異素素素與其質素與異異素素。 Будаўніцтва інструментальнага завода

У горадзе Н. пачалося будаў. інструментальнага завода, Першая чарга завода будзе здадзена ў эксплаатацыю ў верас ні гэтага года. Абсталяваны на-вейшай тэхнікай інструментальны завод дапаможа задаволіць патрэбы металаапрацоўчай і машынабудаўнічай прамысловасці, значна вырасла ў рэспубліцы за

Багаты ўраджай гародніны і садавіны

Калгасы, падсобныя гаспадаркі прадпрыемстваў і ўстаноў Азер байджана ўжо ўбралі з гародаў оанджана ужо усты, гуркоў, цы-сотні тон капусты, гуркоў, цы-булі і іншай гародніны. У садах пачаўся збор абрыкосаў, вішні, алычы. У калгасе імені Сталіна з'явіліся першыя дыні. Багаты ўраджай спее ў вінаградніках.

Піонерскія лагеры ў Карэла-Фінскай ССР

У Беламорскім, Мядвежагорскім, Кемскім і Пудажскім раёнах Карэла-Фінскай ССР адкрыліся лагеры. Тут адпачнуць сотні дзяцей працоўных рэспублікі,

Скарасны рамонт дамоў у Ленінградзе

Хутка рамантуюцца будынкі ў Ленінградзе, Большасць раёнаў горада перавыканала план рамонт-на-будаўнічых работ другога квар-тала. Добрыя вынікі даў вопыт патрабавалася некалькі тыдняў, скага хіміка-тэхналагічнага інсты- тырох гідрастанцый у чатырох рато зараз-толькі тры дні

Becmii 3 cobelykali padziddi

ры большэвік Пётр Қарпавіч Ігнатаў, партызан часоў грамадзянскай вайны, разам з трыма свавмі сынамі стварыў партызанскі атрад. За кароткі час партызаны іх атрада знішчылі каля 2.000 немцаў, узарвалі 4 поезды, 8 бронемашын, 30 грузавікоў, 8 мастоў і паранілі не менш 3.000 гітлераўцаў. У гэтай гераічнай барацьбе палі смерцю храбрых два сыны Ігнатава, якім прысвоена званне Героя Совецкага Саюза.

НА ЗДЫМКУ: Камандзір атрада П. К. Ігнатаў — бацька гепрымянення скарасных метадаў, рада П. К. Ігнатаў — бацька ге-Калі раней на рамонт будынка рояў, цяпер дырэктар Краснадартута.

Школьнікі дапамагаюць калгасам

Звыш 27 тысяч вучняў гарад-скіх і сельскіх школ Ульянаўскай обласці працуюць на калгасных і соўгасных палях. 30 вучняў адной сярэдняй школы пад кіраў-ніцтвам свайго настаўніка за 15 дзён прапалолі 238 гектараў. Кожнаму вучню ў працоўную кніжку запісана па 30—50 праца-

Вучні обласці ўжо выпрацавалі на калгасных палях каля поўмільёна працадзён,

Поспехі новатагільскіх металургаў

Нова-Тагільскі металургічны завод за першае паўгоддзе выпусціў прадукцыі на 15 процантаў больш, чым за той-жа перыяд 1942 года. Лепшы доменны цэх Совецката Саюза за паўгода даў больш 17 тысяч тон звышпланавага чыгуна ў фонд Галоўнага Камандавання Чырвонай Арміі. У ліпені ён яшчэ больш павялічыў прадукцыйнасць.

Калгасныя электрастанцыі

За час вайны ў МТС і калгасах Алтайскага края пабудавана 18 электрастанцый, Сёлета ўступяць у строй 2 сельскія электра-станцыі і 11 электрастанцый у МТС, якія будуць працаваць на цвёрдым паліве.

Пачалося будаўніцтва яшчэ ча-

"Аб вялікай Айчыннай вайне Совецкага Саюза" Кніга І. СТАЛІНА ў партызан

дзяржаунае выдавецтва і выдання.
тычнай літаратуры выпусціла ў выдання.
свет трэцяе выданне кнігі Кніга вышла тыражом у 5 трэцяе выданне кнігі Кніга вышла тыражої іна «Аб вялікай Айчыннай мільёнаў экземпляраў. вайне Совецкага Саюза». У кнігу ўключаны ўсе апублі-

новыя дакументы, надрукаваныя яшчэ 80 тысяч экземпляраў.

Дзяржаўнае выдавецтва палі- пасля выхаду ў свет другога

На кнігу І. Сталіна вельмі вялікі попыт сярод партызан Белакаванын ў друку выступленні і загады таварыша Сталіна ў час айчыннай вайны Совецкага Саюлена каля 40 тысяч экземпляраў за. У трэцяе выданне ўключаны кніг. Рыхтуецца да адпраўкі

Налёты нашай авіяцыі на чыгуначны вузел Орол, станцыі Наўля, Карачэў і аэрадромы праціўніка

Карачэў і аэрадромы праціўніка, эшалонаў праціўніка,

На чыгуначны вузел Орол скінута многа фугасных і запальваючых бомбаў. У выніку бамбардыроўкі ўзніклі дзесяткі пажараў, гарэлі эшалоны і склады праціўніка. Пажары суправаджаліся вялікімі выбухамі.

У ноч на 18 ліпеня наша звія-цыя зрабіла налёты на чыгунач-ны вузел Орол, станцыі Наўля, бомбаў разбіта некалькі воінскіх

Нашы самалёты бамбардыравалі таксама аэрадромы, на якіх было выяўлена вялікае скапленне нямецкіх самалётаў. Знішчана і пашкоджана значны лік самалётаў праціўніка.

Тры нашы самалёты не вярнуліся на свае аэрадромы.

СУДОВЫ ПРАЦЭС

па справе аб зверствах нямецка-фашысцкіх захопнікаў і іх пасобнікаў на тэрыторыі горада Краснадара і Краснадарскага края ў перыяд іх часовай акупацыі

Паўночным Қаўказе адбываўся Германіі і пямецкага камандаван-судовы працэс па справе аб ня. Паўночным зверствах і Краснадарскага края ў перыяд іх часовай акупацыі. Пасля выступленняў сведаж, судова-ме-дыцынскіх экспертаў слова ўзяў дзяржаўны абвінаваўца, генерал-маёр юстыцыі тав. Л. І. Ячэнін. З пачуццём глыбокага смутку за нявінна пралітую кроў ты-сяч закатаваных совецкіх лю-дзей, — пачынае сваю прамову дзиржаўны абвінаваўца, — з па-чуццём нязгаснай изнавісці да нямецкіх захопнікаў за зверствы і гвалты, за гора і слёзы нашага народа я пачынаю сваю абвінаваўчую прамову. Мы правшлі з вамі, таварышы

суддзі, за гэтыя некалькі дзён працэса па слядах звера. Перад намі раскрыліся чорныя правалы супроцьтанкавых равоў, якія нератвораны нямецка-фашысцкімі ізвергамі ў гіганцкую магілу больш 7 тысяч мірных совецкіх людзей — жанчын, дзяцей і старыкоў. У нашых вушах яшчэ і зараз стаіць прадсмяротныя хрыпы знявечаных, задушаных, расстраляных нашых братоў, сёстраў

Скончыция нашай перамогай вайна, будуць адноўлены разбураныя будынкі Краснадара і іншых гарадоў. Зноў расквітнеюць сады і ў іх зазвініць дзіцячы смех. Наша зямля залечыць глыбокія раны, нанесеныя гэтай фашысцкай ардою, але чорныя ямы супроцьтанкавых равоў, якія пахавалі тысячы чалавечых ахвяр абгарэлыя сцены будынка гестапо, пад якімі знайшлі смерць у 300 совецкіх патрыётаў тысячы задушаных, расстраляных, знявечаных, закатаваных, - вечна будуць стаяць жахлівым ценем страшэнных злачынстваў і клікаць нас да няспыннай помсты і да расплаты,

За катаванні і здзекі, тавоізуверскае спальванне зиішчэнне атрутнымі газамі, за павешание ві чым нявінных совецкіх людзей старыкоў, жанчын і дзяцей, нясуць поўную адказнасць кіраўнікі віноўнымі, але просяць суд заха-

Матэрыялы аб судовым працэсе друкуюцца ў скарочаным вы- падсудных, суд удаляецца на на

Некалькі дзён у горадзе Н. на разбойніцкага фашысцкага ўрада

нямецка - фашысцкіх Пераходзячы да абставін спра-і іх пасобнікаў на вы, пракурор устанаўлівае подлую горада Краснадара здрадніцкую дзейнасць здраднірадзімы, якія прыцягнуты да адказнасці па гэтай справе.

— Страшэнны крывавы віхор, —гаворыць далей пракурор, пранёсся над гарадамі і Краснадарскага края і ўнёс магілы дзесяткі тысяч чалавечых жыццяў, але ён не зламаў ні на хвіліну духу совецкіх людзей і іх веры ў перамогу... Так схілім-жа галовы перад

прахам прыняўшых мучаніццую смерць нашых братоў і мацярэй, нашых дзяцей і сёстраў і паклянемся імем іх адпомеціць стра-шэннай пометай за прадемяротныя пакуты, за іх кроў, за страшэнны

Бязлітасная помста, да якой заклікае наш геніяльны настаўнік і правадыр вялікі Сталін, адбудзецца; яна немінуча насцігне фашысцкіх звяроў.

закончыў сваю пра-Пракурор мову патрабаваннем смяротнай кары ў адносінах падсудных кары ў адносінах падсудных Пушкарова, Місан, Напцок, Катомцава, Кладава, Рэчкалава, Тішчэнка і Ластовіна, злачынствы якіх кваліфікаваны па арт. арт. 58-1 «а» і 58-1 «б» Крымінальнага Кодэкса РСФСР.
У адносінах падсудных Парамонава, Тучкова і Паўлава, як менш актыўных пасобінкаў галоўных абвінавачваемых, праку-

лоўных абвінавачваемых, пракурор лічыць магчымым не прымяняць смяротней кары.

Заканчваючы сваю абвінаваўчую прамову, пракурор сказаў: «Сёння совецкі закон апускае караючую руку на галаву здраднікаў, фашысцкіх наймітаў і ла-кеяў. Заўтра суд гісторыі, суд свабодалюбівых народаў скажа свой няўмольны прысуд над крывяжэрнымі ўладальнікамі гітлераўскай Германіі і ўсімі яе саўдзельнікамі — ворагамі чалавецтва, якія кінулі свет у крывавае рыць далей дзяржаўны абвіна-ваўца, — за масавыя расстрэ-наму з іх не ўцячы ал бязлітас. наму в іх не ўцячы ал бязлітаснай кары.

> за кроў, смерць за смерцы!» Усе падсудныя ў сваіх апошніх

словах поўнасцю прызнаюць сябе ваць ім жыццё.

Выслухаўшы раду для вынясення прыгавора.

Прыгавор Ваеннага Трыбунала

старшынствуючы — стар-Ваеннага Трыбунала Паўночна-Каўказскага фронта коўнік юстыцыі тав. М пал Н. Я. абвясціў прыгавор Ваеннага Трыбунала па справе аб зверствах нямецка-фашысцкіх захопнікаў і іх пасобнікаў на тэрыторыі г. Краснадара і Краснадар скага края ў перыяд іх часовай акупацыі

Ваенны Трыбунал прызнаў даказанай віноўнасць усіх падсуд-ных у здрадзе Радзіме і ў саўдзеле ў злачынствах, учыненых нямецка - фашысцкімі захопнікамі торыі г. Краснадара і Краснадарскага края, г. зн. у злачынствах, прадугледжаных арт. 58-1 «а», 58-1 «б» Крымінальнага Кодэкса РСФСР, і, кі-

На вячэрнім паседжанні 17 лі- руючыся Указам Прэзідыума Вяр-еня старшынствуючы— стар-кыня Ваеннага Трыбунала Паў- савіка 1943 года аб здрадніках Радзімы, прыгаварыў:

Падсудных Тішчэнка В. І., Рэчкалава І. А., Ластовіна М. П., Пушкарова Н. С., Місан Г. Н., Напцок Ю. М., Катомцава І. Ф. і Кладава І. Ф. — да пакарання смерцю праз павешанне,

Тучкова Г. І., Паўлава В. С. і Парамонава І. І., як меней ак-тыўных пасобнікаў,—да ссылкі ў катаржныя работы тэрмінам на 20 год кожнага.

Прыгавор быў выслуханы шматлікімі працоўнымі г. Краснадара,

Прыгавор над здраднікамі Радзімы прыведзены ў выкананне

18 ліпеня ў 13 гадзін у г. Краснадары на гарадской плошчы быў прыведзены ў выкананне прыгавор над здраднікамі Радзімы -Тішчэнка, Пушкаровым, Рэчкалавым, Місанам, Катомцавым, Напцок, Кладавым і Ластовіна, якія прыгавораны Ваенным Трыбуналам Паўночна-Каўказскага фронта на справе аб зверствах нямецка-фашысцкіх захопнікаў у гор. Краснадары і Краснадарскім краї да пакарання смерцю праз павешанне. На плошчы прысутнічала звыш 30 тысяч працоўных Краснадара і калгаснікаў навакольных станіц. Абвяшчэнне прыгавора Трыбунала было сустрэта доўга не сціхаўшымі апладысментамі ўсіх прысутнічаўшых на плошчы. Працоўныя Краснадара з выключным аднадушшам адабраюць прыгавор. КРАСНАДАР, 18 ліпеня 1943 г.

КНІГА ТАВАРЫША СТАЛІНА АБ ВЯЛІКАЙ АЙЧЫННАЙ ВАЙНЕ

выданнем кніга таварыша Сталіна «Аб Вялікай Айчыннай вайне Со-скай кааліцыі ўвесь час растуць вецкага Саюза». Кніга змяшчае ўсе выступленні, загады і даклады таварыша Сталіна за час вайякія публікаваліся ў друку.

Кніга таварыша Сталіна дас яскравыя адказы на ўсе вытанні айчыннай вайны. Яна дае совецва ўнутраных і міжнародных пытаннях.

З выключнай сілай і геніяль-насцю таварый Сталін раскрывае сутнасць грознага гістарычнага перыяда, які мы зараз перажываем, ускрывае характар і мэты вялікай вызваленчай барацьбы, палітычную і ваенную стратэгію і суадносіны сіл бакоў, якія змагаюцца, ускрывае фактары, якія вайны, ўплываюць на ход і вынік вайны. Ход

Кніга адкрываецца гістарычным выступлением таварыша Сталіна па радыё 3 ліпеня 1941 года.

Таварыш Сталін проста 1 ясна паставіў пытанне аб сур'ёзнай небяспецы, якая навісла над нашай радзімай. Ен звярнуўся да совецкага народа з гарачым заклікам згуртавацца вакол партыі большэвікоў, вакол совецкага ўрада, дапамагчы Чырвонай Арсовецкага міі і Чырвонаму Флоту разграміць нямецкіх імперыялістаў, якія вераломна напалі на нашу радзіму і паставілі сваёй зладзейскай мэтай разграміць Чырвоную Армію, знішчыць совецкую дзяржаву, за-хапіць нашы землі, наш хлеб, нафту, прамысловасць, ператва рыць свабодныя народы Совецкага Саюза ў паслухмяных рабоў нямецкіх памешчыкаў, князёў баронаў.

«Справа ідзе, такім чынам, аб жыцці і смерці Совецкай дзяржавы, аб жыцці і смерці народаў СССР, аб тым—быць народам Совецкага Саюза евабоднымі, або ўпасці прыгнечанне»

Таварыш Сталін заклікаў совецкі народ неадкладна перабудаваць усю работу на ваенны лад, усё падпарадкаваць інтарэсам фронта і задачам арганізацыі разгрому ворага.

З уласцівай таварышу Сталіну прэдзельнай яснасцю вызначаны задачы совецкага тыла, задачы Чырвонай Армії, задачы совецкіх патрыётаў у варожым тыле.

Следуючы закліку свайго вялікага правадыра і палкаводца, уз броены яго геніяльнай праграмай, совецкі народ у адзіным святэльную барацьбу в заклятым ворагам.

У самыя цяжкія дні вайны, калі над нашай радзімай згусціліся хмары, калі нямецкія аку панты ірваліся да совецкай сталіцы—чырвонай Масквы, совец-кі народ і ўвесь свет зноў пачулі пвёрды, упэўнены голас тава-рыша Сталіна. Гэта было 6 і 7 лістапада 1941 года.

У сваім гістарычным дакладзе 6 лістапада 1941 года таварыш Сталін з геніяльнай прадбачлівасцю гаварыў аб далейшых перкрыў прычыны часовых няўдач Чырвонай Арміі, даказаў немінучасць разгрому нямецка-фашысцкіх акупантаў і вызначыў далейшыя задачы совецкага народа ў айчыннай вайне.

сталінскага прадбачання зноў жоў, разбурэнняў і голаду, вызва-ярка раскрываецца ў загадзе Народнага Камісара Абароны ад лютага 1942 года (стар. 38-45). Таварыш Сталін паказаў, што момант раптоўнасці і нечаканасці як рэзерв нямецкай арміі, які даваў ёй некаторыя перавагі ў першы перыяд вайны, аказаўся цалкам выдаткаваным. У барацьўступілі, гаварыў таварыш Сталін, пастаянна дзейнічаючыя фактары вайны— моцнасць тыла. маральны дух арміі, колькасць і маралына дубраенне арміі, арганізатарскія здольнасці на-чальствуючага састава арміі. Іменна яны, пастаянна дзейнічаючыя фактары, і з'яўляюцца ра-шаючымі для дасягнення перамогі. І таварыш Сталін паказвае, што якраз тут і выказваецца

друку новым, трэцім Германіі ўсё больш змяншаюцца, пальвання скай кааліцыі ўвесь час растуць мацнеюць.

тэзіс аб часовых Сталінскі фактарах у вайне і аб фактарах, якія стала дзейнічаюць і ў канрахунку вызначаюць чатковым абагульненняў, якія ваць выдатных ўзбагачаюць марксісцка-ленінскае (стар. 13). вучэнне аб вайне.

Увесь ход вайны бліскуча па-цвердзіў гэты мудры сталінскі тэзіс. Апіраючыся на самы перанавуковы светапогляд, на марксісцка-ленінскую навуку аб грамадстве, вялікі Сталін з геніяльнай празорлівасцю прадбачыў асноўныя законамернасці, ход і перспектывы развіцця айчыннай

Ход вайны цалкам пацвердзіў праўдзівасць сталінскага анабольш сказваецца Уcë ліза. ўплыў пастаянна дзейнічаючых асноўных фактараў вай-ны. Гэта—высокі маральны дух Чырвонай Арміі, якая самааддана змагаецца за сваю совецкую радзіму. Гэта-магутнасць совецкага тыла, які па закліку тава-рыша Сталіна ператварыўся ў адзіны баявы лагер і ва ўсё ўз забяспечвае растаючых памерах Армію зброяй і бое-Чырвоную прыпасамі. Гэта — баявы вопыт, які Чырвоная Армія накапіла ў ходзе вайны Гэта — няспынная падрыхтоўка рэзерваў для Чырходзе вайны. Гэта вонай Арміі.

Чырвоная Армія развеяла легенду аб непераможнасці нямецка-фашысцкіх армій. Яна нанесла ворагу рад цяжкіх паражэнняў яна стала гразой для нямецкіх акупантаў. У снежні 1941 года яна разграміла нямецка-фашысцкія войскі на подступах да Мас-Скарыстаўшы адсутнасць КВЫ. фронта ў Еўропе, летам восенню 1942 года немцы стварылі вялікую перавагу сіл на паўднёва - заходнім напрамку і перайшоўшы ў наступленяе, цаной велізарнейшых страт дакаціліся да Сталінграда і прадгор'яў Але ужо тады Чырво най Армія пад вадзіцельствам Вярхоўнага Галоўнакамандуючага тав, Сталіна рыхтавала новыя сакрушальныя ўдары па ворагу.

загадзе Народнага Камісара Абароны таварыша Сталіна ад лістапада .1942 года гаварылася: «Недалёка той дзень, калі вораг пазнае сілу новых удараў Чырвонай Арміі». Прайшло пасля гэтага зусім нямнога часу, і ў лістападзе 1942 года пачалося вя-лікае наступленне Чырвонай Арміі, якое паслужыла паваротным пунктам ва ўсім ходзе вайны. З выключнай сілай у кнізе

таварыша Сталіна ахарактарызаваны крыніцы несакрушальнай сілы Чырвонай Арміі,

«Сіла Чырвонай Арміі,—гаварыў таварыш Сталін,— заклю-чаецца, перш за ўсё ў тым, што яна вядзе не захопніцкую, не імперыялістычную вайну, а вайну айчынную, вызваленчую, справядлівую. Задача Чырвонай Арміі заключаецца ў тым, каб вызваліць ад нямешкіх захопнікаў нашу Совецкую тэрыторыю, вызваліць ад прыгнёту нямецкіх захопніка грамадзян нашых сёл і гарадоў якія былі свабодны і жылі пачалавечы да вайны, а цяпер пры-Геній вялікага палкаводца, сіла гнечаны і пакутуюць ад грабятой ганьбы і здзекаў, якім падвяргаюць іх нямецка-фашысцкія ізвергі. Што можа быць благародней і ўзвышаней такой задачы?» (стар. 42).

Гэта характарыстыка Чырвонай Арміі цалкам адносіцца і да яе слаўных памочнікаў—да совецкіх партызан, задачам і баявой дзейнасці якіх удзелена многа ўвагі ў кнізе таварыша Сталіна.

З самага пачатку вайны таварыш Сталін вызначыў задачы партызанскага руху ў варожым тыле. У сваім выступленні па радыё 3 ліпеня 1941 года таварыш Сталін заклікаў:

«У занятых ворагам раёнах патрэбна ствараць партызанскія атўнутраная слабасць фашысцкай рады, конныя і пешыя, ствараць Германіі ў параўнанні з Совец- дыверсійныя групы для барацьбы кім Саюзам, Англіяй і ЗША. Сілы з часцямі варожай армії, для рас-

скрозь і ўсюды, для ўзрыву мастоў, дарог, псавання тэлефоннай і тэлеграфнай сувязі, падпалу ля-соў, складаў, абозаў. У захопленых раёнах ствараць вязнос-ныя ўмовы для ворага і ўсіх яго пасобнікаў, праследваць вынік вайны, з'аўляецца адным з шчаць іх на кожным кроку, зрыіх мерапрыемствы»

> Таварыш Сталін вызначае задачы партызанскага руху ў далей. шых сваіх выступленнях, загадах, Мудрыя ўказанні правадыра з'явіліся баявой праграмай разгортвання магутнай партызанскай вайны на тэрыторыі, часова акупіраванай ворагам.

> За час айчыннай вайны партызанскія атрады, якія актыўна дзейнічаюць на ўсёй нашай тэры-торыі, акупіраванай немцамі, зкі-шчылі больш 300.000 гітлераўцаў, арганізавалі крушэнні не 3.000 паяэдоў, знішчылі 895 складаў з узбраеннем і боепрыпасамі, разбурылі 3.263 чыгуначных і шасэйных мастоў, знішчылі многія сотні танкаў, бронемашын, самалётаў, гармат, аўтамашын.

> Таварыш Сталін з самага пачатку вайны прадбачыў, што наша вайна за свабоду нашай радзімы а барацьбой народаў сальецца Еўропы і Амерыкі за іх незалежнасць, за дэмакратычныя свабоды. Цяпер увесь свет бачыць, як апраўдаліся словы вялікага Сталіна, Цалкам праваліліся надзеі гітле-раўскіх авантурыстаў на ізаляцыю Совецкага Саюза, За перыяд вайны вырасла ў магутную сілу і ўмацавалася антыгітлераўская кааліцыя свабодалюбівых дзяржаў СССР, Англіі і Злучаных Штатаў Амерыкі, якая вядзе справядлівую вызваленчую вайну супроць гатлераўскай Германіі і яе саўдзельнікаў. Разгараецца ўсенародная барацьба супроць гітлераўцаў у акупіраваных імі краінах.

Авантурыстычныя планы гер-манскіх імперыялістаў, якія разлічвалі на разгром Совецкага Са-юза, цалкам праваліліся. У выні-ку вайны тыл фашысцкай Германіі вельмі падарваны, ваенная эканоміка Германії сур'ёзна паслабле на. Нямецка-фашысцкая армія перажывае сур'ёзны крызіс. Узрасла ізаляцыя фашысцкай Германіі на міжнароднай арэне. У той-жа час умацавалася і набыла багаты вопыт Чырвоная Армія, Наш совецкі тыл моцны і непахісны. Суадносіны сіл эмяніліся ў нашу карысць. Створаны ўсе прадпасылкі і закладзен моцны фундамент для нашай перамогі.

Але ў гэты-ж час Сталін у сваёй киізе вучыць нас не зазнавацца, не дапускаць изкага благадушиа і бескланотнасці, Таварыш Сталін папярэджвае, што, нягледзячы на нашы поспехі, наперадзе нас чакаюць яшчэ суровыя выпрабаванні. Вораг перажывае цяжкі крызіс, але ён яшчэ не разбіты. Ен можа кінуцца на новыя аваятуры. Патрабуецца ящчэ велізарнае напружанне ўсіх нашых сіл, усёй нашай энергіі, каб дабіць фашысцкага звера.

Адной з такіх новых авантурыстычных спроб ворага з'явілася пачатае немцамі 5 ліпеня наступленне на Орлоўска-Курскім і Белнапрамках. Чырвоная ыхаваная таварышам гародскім Армія, выхаваная Сталіным, з выключным гераізмам і мужнасцю, арганізавана і ўмела адбіла ярасныя атакі ворага, нанесла яму вялікія страты, абяскровіла яго і сама перайшла ў наступленне.

Кніга таварыша Сталіна «Аб Вялікай Айчыннай вайне Совецкага Саюза» даходзіць праз ліню фронта ў часова акупіраваную ворагам Беларусь, у нартызанскія атрады. Яна вучыць, яна натхняе совецкіх людзей у варожым тыле на баявыя подвігі, яна ўмацоўвае ўпэўненасць у мільёнаў працоў ных у тым, што пераможа наша вялікая сталінская праўда, ўзнімае народных меціўцаў на актыўную барацьбу, на дапамогу Чырвонай Арміі, каб агульнымі намаганнямі наблізіць дзень нашай канчатковай перамогі нах нямецка-фашысцкімі акупантамі.

І. ШАРОЙКА.

ПОСПЕХ АТРАДА ЗА ,РАДЗІМУ"

Партызаны атрада «За радзіму» падвялі вынікі сваёй баявой дзейнасці за апошнія месяцы барацьбы з немцамі. Гэтыя вынікі сведчаць аб узрастаючай баявой актыўнасці народных меціўцаў. Смелымі падрыўнікамі падарвана 11 варожых эшалонаў, якія ішлі на фронт з тэхнікай і жывой сілай. Прычым, амаль усе эшалоны падарваны на адным і тым-жа ўчастку чыгункі.

участку чыгункі.
У выніку крушэнняў разбіта 11 паравозаў, 20 вагонаў з жывой сілай, 29 з боепрыпасамі, 10 з гаручым, 7 з рознай тэхнікай. Пад абломкамі разбітых вагонаў пахаваны сотні гітлераўскіх зава-

явальнікаў.

Зусім нядаўна партызаны даведаліся, што каля вёскі Ж. прызямліўся нямецкі самалёт-разведчык. Няўлоўныя і кемлівыя меціўцы непрыкметна падабраліся да самалёта і падпалілі яго. Машына вгарэла гэтак-жа хутка, як хутка даншла вестка да партызан аб яе

гомельская обласць.

Расце рахунак помсты акупантам

За чэрвень месяц партызакос 10 варожых эшалонаў з тэхнікай, боепрыпасамі, гаручым, жывой сілай; падарвалі 25 метраў чыгуначнага палатна; спалілі мост на рацэ В.; спалілі 16 тон нарыхтаванага для вывазу ў Германію; вывелі са строю машыннае аддзяление маслазавода.

Партызаны атрада тав. М. з засад знішчылі 6 грузавых, легкавых аўтамашыны і забілі Партызаны не толькі стрымалі ла вядома: у жорсткім баю з фа-пры гэтым 86 гітлераўцаў. Захоплена ў ворага 5 кулямётаў, 10 аўтаматаў, 28 вінтовак.

мінская обласць.

Баявыя справы партызан

Партызаны Рыгора Г. нядаўна разграмілі варожы гарнізон у вёсци Б. Забіта 63 і паранена 30 иямецкіх салдат і паліцэйскіх, боепрыпасаў Знішчаны склад Партызанам дасталіся адзін станкавы і тры ручныя кулямёты.

Віцебская обласць.

Партызанскі атрад імені Сталіна разграміў нямецкі гарнізон К. Партызаны знішчылі больш дзесятка нямецкіх салдат, спалілі казарму і ўсе службовыя ўстановы немцаў.

Вілейская обласць,

яны прынялі бой

ся карная экспедыцыя, Яна скла. Кія страты далася з адборных гітлераўскік галаварэзаў. Дзень і ноч пылалі мірныя вёскі, ракою лілася кроў старых і дзяцей. Стагнала зямля, прасіла ратунку. Кроў жлікала да помсты нямецкім душагубам. Партызаны пачулі кліч. Яны

вышлі з лагераў і часовых стаянак на поле бітвы. Яны прынялі няроўны і цяжкі бой. Яны, из-родныя мсціўцы, біліся за свой народ, за сваю вёску, за свой біліся за кожны бальшак і

На рубяжы ракі О. вмагаліся партызаны атрада Пятра, на захад ад ракі-партызаны Аркадзя

на поўнач—партызаны Міколы. Чатыры дні і ночы кіпелі баі на рацэ О. Партызаны Пятра мужна стрымлівалі націск карацеляў. Многія вёскі па тры і чатыры разы пераходзілі з рук у рукі. Гэта была бясстрашная ба рацьба партызан. Яна абый-шлася гітлераўцам у 400 іх па-ганых жыццяў. Аднак-жа не лёгка было і партызанам. Вышлі боепрыпасы. Пятроўцам прышлося адмовіцца ад вялікіх баёў і пачаць манеўраваць.

З адыходам пятроўцаў асноўны націск карнай экспедыцыі прынялі на сябе партызаны атрада Аркадзя. Масавымі засадамі і нечаканымі налётамі яны некалькі дзён стрымлівалі гітлераўскіх галаварэзаў. Гэта выратавала жыццё тысячам жанчын і дзяцей: яны змаглі выбрацца ў другія

раёны. Малады энергічны Аркадзь, камандуючы невялікім партызапскім атрадам, стрымаў шматты-сячную арду карацеляў, узброе-ную самалётамі і артылерыяй.

Як чорная пошасць, насоўвала. Гітлераўцаў, але нанеслі ім цяж- шыстамі загінуў камандзір ат-

Аркадзь дзень і ноч на нагах, ён заўсёды там, дзе кіпіць бой, дзе ірвуцца снарады і міны. Пад агнём ворага ён аддае распарапрымае данясенні А іхі Вось на ўзмыленым джэнні, колькі прымчаўся сувязны ад Івана В.

— Праціўнік выбіты з вёскі З., —дакладвае ён —Забіта трыц-цаць сем і ўзяты ў палон чатыры немцы. Выратаваны жыхары вескі, якіх гітлераўцы запёрлі ў хляве, каб спаліць жывымі... — Добра, Перадай падзяку

камандзіру.

Аркадзь пільна паглядзеў нэ Той апусціў долу сувязнога.

— А ящчэ што?
— Забіты Віцька, — ціха пра-іўжаў сувязны. —Ен прыкрыў даўжаў свајмі грудзьмі камандзіра ў рукапашнай. Есць трое параненых, — Віцька? — перабіў Аркадзь. -Шкада! Добры быў воін, са-

праўдны салдат.

Аркадзь задумаўся, Праз міну-ту ён нібы схамянуўся і сказаў Загадваю: дапамагчы жыхарам выбрацца ў наш тыл, Ноччу ўсім атрадам прасачыцца ў тыл ворага і разграміць немцаў у вёсцы Ф. На вашым месцы ў засаду стануць дзве групы таварыша Р. Зразумела?

— Зразумела — Выконвайце!

Сувязныя змяняюць адзін дру З розных участкаў партыrora. занскай абароны ідуць ра-дасныя, а часамі і трывожныя весткі. З атрада Івана Г. паведамляюць: вораг ужо трэці раз выбіты з вёскі Т. На вуліцы 40 нямецкіх трупаў. Адпачасова ста-

рада Якаў Б.

...Непрыкметна прайшла баявая ноч. На світанні трывожную вестку ноынесла буйнымі сіламі в разведка: вораг сіламі выступіў з гарнізона Т, і рухаецца да вёскі Г. Не цяжка было разгадаць гэты ма-

неўр. Авалодаўшы вёскай, вораг разлічваў выйсці ва фланг і тыл партызанскай абароны. Аркадзь рашыў дзейнічаць неадкладна. Ен выклікаў да сябе таварыша Р. — Таварыш Р.,—сказаў каман-дзір,—зараз-жа вазьміце людзей і

сустрэньце ворага на дарозе. У выпадку няўстойкі загадваю: адыйсці да вёскі і любой цаною адпраўкі ў Германію. стрымаць ворага да надыходу но крык, лямант. Мацеры былі разчы. Нам патрэбны час для перагрупіроўкі сіл. Дзейнічайце,

кулямётаў і аўтаматаў. Паступова бой заціх, а праз поўгадзіны закіпеў з новаю сілаю і ўжо ў раёне вёскі. Прымчаўся сувязны з данясеннем. Таварыш Р. пісаў:

паступленне».

Аркадзь на некаторы час углы-

даў ён,—узначаль абарону. На падмацаванне вазьмі яшчэ дзве групы аўтаматчыкаў. - Есць!

Зноў закіпеў бой, с. Розум.

(Наш кар.). ВІЦЕБСКАЯ ОБЛАСЦЬ.

ДЗЕЮЧАЯ АРМІЯ (Орлоўска-Курскі напрамак). За тры дні лётчыкі-гвардзейцы штурмавой часці гвардыі маёра А. Г. Наканечнікава знішчылі 24 танкі, 34 аўтамашыны з грузамі, 5 гармат

на здымку: Справа налева — лётчыкі капітан Міронаў, лейтэнанты Волгін, Дзееў, Мачалаў, малодшыя лейтэнанты Разанаў, Юдзін, Чэрызаў і Папоў.

на нямецкай KATAP3E

Нядаўна з фашысцкай няволі, горада Франкфурта-на-Майне, уцякла совецкая жанчына, урач Марына С. Зараз яна ў Н-скім партызанскім атрадзе ў Беларусі. Вось што яна расказвае:

 Аднойчы ўранні мяне, як і іншых жанчын з нашага горада, немцы схапілі і пагналі на станцыю, як быццам, на дарожныя работы. На вакзале нас пачалі за ганяць у вагоны і наглуха закры-ваць іх. Мы здагадаліся, што гітлераўцы ашукалі насты, а для не на дарожныя работы, а для Германію. Узняўся лучаны з маленькімі дзецьмі, дочкі — з бацькамі. Гітлераўцы Праз некаторы час загрымеў нават не далі нам развітацца з й. Выразна чулася траскатня роднымі і блізкімі.

У Германіі нас пазаганялі ў розныя гарады. Мне давялося працаваць на ткацкай фабрыцы ў горадзе Франкфурце на Майне Гэта была сапраўдная катарга. «Засада адбіла першую вылаз-ку ворага, Аўтаматчыкі Міхась Е., кі, а кармілі нас усяго два разы кі, а кармілі нас усяго два разы ў лзень бурдою з высевак. Час-Ларыён Д. і кулямётчык Алесь ў дзень бурдою з высевак. Час-В знішчылі 17 фрыцаў і аднаго та можна было бачыць, як работафіцэра. Захоплены трафеі. Пад ніцы падалі ў непрытомнасці ад націскам свежых сіл ворага слабасці і голаду. Але майстры-адыйшлі на рубеж вёскі Г., за-немцы не звярталі на гэта ўвагі. нялі абарону. Вораг прадаўжае Мы не чулі ад іх іншых слоў, апрача лаянкі, і не ведалі іншых адносін, апрача здзекаў. За самы біўся ў карту. Потым паклікаў маленькі праступак нас білі. Нем-владзіміра Ж., свайго памочніка. — Спяшайся ў вёску Г.,—загажывёлай,

> На фабрыцы, дзе я працавала, было многа жанчын з іншых акупіраваных немцамі краін. Тут былі палячкі, чэшкі, бельгійкі, францу-жанкі. Нас усіх перамяшалі, размясцілі за станкамі так, каб мы не маглі гутарыць паміж сабою,

> Жылі мы ў казармах, як арыштаваныя. Выходзіць з памяшкання без пропуска не мелі права, выходзіць за межы двара зусім забаранялася, Жылі мы групамі; у кожным пакоі былі падабраны людзі розных нацыянальнасцей.

> Жыццё на нямецкай катарзе было нязносным.

Згаварыўшыся з падругамі, мы парашылі рызыкнуць і ўцячы— выратавацца ці загінуць, абы толькі пазбегнуць нямецкай няволі I гэта нам удалося. Мы вы-

церпелі многа пакут за дарогу. Ішлі начамі, глухімі дарогамі, ішлі галодныя і абарваныя, пазбягаючы сустрэч з фашыстамі.

Зараз я ў партызанскім атра-

Тых пакут, якія мне давялося выцерпець на нямецкай катарзе, я ніколі не забуду. Нянавісць да нямецкіх звяроў гарыць у маім сэрцы. Адпомитчу ім за ўсё гора, за ўсе пакуты.

ПАРТЫЗАНСКІЯ БУДНІ

(З пісьмаў палітрука партызанскага атрада тав. К.)

Комсамольскі рэйд

Комсамольцы партызанскага атрада тав. Г. на сваім сходзе на-рашылі азнаменаваць свята пер-пага мая дыверсіяй супроць гіт-лераўцаў. Прапанову гэтую ўнёс за работу. Некалькі чалавек за работу. Некалькі чалавек рада тав. Г. на сваім сходзе на- але ніхто з комсамольцаў не разленшы мінёр тав. І., які має на за работу. Пекалька дру- і рупак у достава за рабілі засаду. сваім рахунку звыш двух дзесят- зматвалі перарэзаны кабель, дру- ліся да месца і зрабілі засаду. Сонца яшчэ толькі ледзь заняло-

дзіцца са справай. Камандзір даў дазвол на правядзенне аперацыі і паставіў перад комсамольцамі дадатковую задачу: парваць тэлефонную сувязь немцаў між пунктамі Л. і С. і па магчымасці раздабыць патрэбны атраду тэлефонны кабель Кіраўніком аперацыі камандзір прызначыў вопыт-

Уночы комсамольская група пал началам тав. С. рушыла на выканание баявой аперацыі. Партызаны перасеклі рэчку, узбоч абышлі вёску і вышлі на ўзлессе да магістральнай шасэйнай даро-

паляцелі дзесяткі ракет, ярка асвятляючы мясцовасць. Гэта было нечаканасцю для партызан,

Усе яго падтрымалі. А слова але да нас набліжацца, відаць, ў комсамольца ніколі не разыхо- дзіцца са справай. Камандзір даў мясцовасць ракетамі. У кароткія мінуты цемені партызаны ўсё-ж здолелі замініраваць дарогу і зматаць звыш 500 метраў чатырохжыльнага провада,

Выканаўшы заданне, комса-мольцы вярнуліся на партызан-скі стан. А раніцай разведка данесла, што на партызанскіх мінах падарваліся два варожыя груза-

Засада

Абрабаваўшы да ніткі вясковае насельніцтва, немцы пачалі, як шакалы, рыскаць па лясах, шуті. Қаля гэтай дарогі праходзіла тэлефонная лінія.
Партызаны разышліся каля шасэмны закоры пасы жыта, бульбы, а таксама падводы. Ім удалося ўцячы пачаў дзейнічаць. Ліедзь толькі дзабраць аношняе сялянля бою на ўзлессі засталося пачаў закрануты кабель, як угару скае дабро для адпраўкі ў Гер-

манію. Мы парашылі перашкодзіць рабаўнікам.

даносу разведкі нам стала дакладна вядома, што на заўтра намечаны грабеж сялянскіх пажыткаў, захованых на ўзлессі. Камандзір вылучыў групу парты-зан і паставіў перад імі задачу эрабіць засаду і разграміць нем-

цаў. Уночы партызаны прыступілі да выканання баявой аперацыі. Групаю ў 25 чалавек яны дабракаў забітых фрыцаў, многа пада-рваных варожых аўтамашын.
— Пачастуем немцаў чым-не-будзь гарачым.

А слова

Атрад паволі набліжаўся да лесу Рабаўнікі былі, мусіць, зусім спакойнымі. Яны і не думалі аб тым, што наблізу знаходзяцца партызаны. Яны прыехалі на ўзлессе і адразу ўвяліся за рыдлёўкі.

Яму за ямай ускрывалі ворагі, але тут па іх ударыў партызан-

Бой быў кароткі, але гарачы, Спачатку немцы ў паніцы пачалі разбяганца кто куды, пакінуўшы і падводы і нарабаванае дабро. Затым апомніліся і, залёгшы, пачалі адстрэльвацца. Ініцыятыва ўсё-ж была ў руках партызан. Дружным агнём кулямётаў і аўтаматаў яны касілі фрыцаў. Тады немцы кінуліся выратоў-

Палявание на фрыцаў

Пасля доўгіх і стамляючых баёў з карнай яямецкай экспедыцыяй наш атрад часова перабраўся на сваю асноўную базу ў H-скі лес. Мы прышлі да выва-ду, што наша барацьба будзе больш эфектыўнай, калі мы будзем дзейнічаць дробнымі групамі, наладжваць засады на дарогах, пазбягаючы лабавых, адкрытых баёў з карнікамі.

ўдачы карнікі ўчынялі расправы і гэта прывяло праціўніка ў поўнад мірнымі жыхарамі. Яны данае замяшанне.

Фрыцы, што ішлі да дарозе, у вывезшы адтуль увесьрэдне хлеб і пажытак, а сялян, якія не паспелі схавацца, пагналі на ка-

Мы рашылі адпомеціць гадам за здзек над безабаронным насельніцтвам. Быў выпрацаван дакладны плай аперацыі. Даведаўшыся, што фрыцы яшчэ пры-едуць у раён вёскі X. за рэшт-камі сялянскіх пажыткаў, мы парашылі зрабіць засаду і наладзіць палявание на фрыцаў.

Мы разбіліся на дзве групы: адна пад камандай тав. К. за-лягла на ўзлессі, каля дарогі ў вёску X., другая размясцілася на адлегласці ў адзін кілометр з процілеглага боку гэтай вёскі. У гэты час на пажарышчы ўжо зброі і боепрынасаў. Адбітую ў таўклося каля 40—50 гітлераў- гітлераўцаў жывёлу, хлеб і пацаў, яны раскопвалі ямы з ся- жытак вярнулі н лянскім скарбам. Заняўшы пазі- кавалася ў лесе.

цыю, партызаны намерыліся пачаць бой. Раптам па дарозе 🖠 напрамку вёскі паказалася яшчэ адна група немцаў— каля 20 чалавек. Яны гналі з вёскі С. адабраную ў насельніцтва жывёлу-жароў, коз, свіней.

Па сігналу абедзве нашы групы адкрылі ружэйна-кулямётны агонь па гітлераўцах. Засада бы-ла наладжана так скрытна, што ўдар быў поўнай нечаканасцю для фрыцаў. Да таго-ж агонь У шалёнай злосці на свае ня- вёўся з двух падыходаў да вёскі

перапалоху пакінулі статак і пачалі разбяганца. Талы партызаны пайшлі ў атаку. Гітлераўцы ў шалёным страху кінуліся наўцёкі, абганяючы адзін аднаго. немцы, што арудвалі на пажа-рышчы, таксама не вытрымалі агню партызан. Яны пабеглі ў яр, пакінуўшы нарабаванае дабро.

Вынікам гэтага бою быў поўны разгром гітлераўскіх рабаўнікоў. Забітыя фрыцы валяліся па полі і на пажарышчах-усяго мы налічылі іх каля 20. Звыш дзесятка фрыцаў было паранена; 14 салдат і адзін афіцэр, як мы потым даведаліся, загінулі пры пераправе цераз рэчку.

Мы захапілі многа трафейна жытак вярнулі насельніцтву, якое

БЕ ЛАРУСЫ НА ФРОНЦЕ

Магілёўцы пад Белгорадам

тамі на роднай Магілёўшчыне, дыню, аб такую мужнасць, стой-грамілі немцаў пад Смаленскам, касць і бясстрашша совецкіх воіпад Масквой. а зараз на полі найвялікшай бітвы пад Белгорадам. Абодвы яны, радавыя бай-цы - бронебойшчыкі, служаць у Н-скай гвардзейскай ласці. Піс-Алесь-кандыдат у члены ВКП(б), Кулічонак Павел-ком-Храбрасць і мужнасць самолец. нараджаліся і гартаваліся ў баях. Не адразу яны сталі такімі меткімі стралкамі, такімі бяс-страшнымі і вопытнымі воінамі.

Аб тым, як расло іх воінскае майстэрства, уменне і жемлівасць, расказваюць яны самі.

— Чым былі і чым мы сталі? -пачынае свой расказ Піскуноў Алесь.-У першыя дні вайны мы таксама былі ўзброеныя смяротнымі, страшнымі для ворага стрэльбамі, была ў нас такая-ж шчырая любоў, замілаванне да роднай бацькаўшчыны і нянавісць да акупантаў. Не было ў нас вопыту, абстралянасці. Аб-стралянасць многае значыць для байца. Успамінаюцца першыя баі, ящчэ на землях роднай Беларусі. Пачуеш скрыгатанне нямецкіх танкаў і ўжо не можаш сканцэнтравацца, у цябе як-бы разгубленасць нейкая. Потым гэта прай шло. Цяпер скрыгатанне варожых танкаў выклікае ў сэрцы злосць лютую і гнеў: «Чаго ім тут трэба, чаго яны тут поузапа нашай зямлі!» І такая ярасць узнімаецца, што ніякая браня перад ёю не ўстаіць.

З гэтай ярасцю, абстралянасцю і майстэрствам прышлі магілёўцы на поле бітвы пад Белгорадам,

На рубеж, які абараняла Н-ская гвардзейская часць і ў якой служаць сыны беларускага народа Піскуноў і Кулічонак, вораг абрушыў тоны бомбаў з паветра. рушыў тоны бомбаў з паветра Пасля артылерыйскай падрыхтоў рубеж рынуліся нямецкія Іх было многа, яны ішлі эшалонамі. Наперадзе паўзлі цяж-кія танкі з гучнай назвай «Тыгр», ва імі каціліся самаходныя гарматы, ішла пяхота, а потым зноў танкі—сярэднія і лёгкія.

Вораг разлічваў адпым канцэнтраваным, магутным ударам апіаламіць совецкіх воінаў, пахіснуць іх ваяўнічы дух і прарваць абарону. Не вышла! Браніраваны

вядуць вялікую шэфскую работу

жаўнага тэатра оперы і балета іншыя.

Яны біліся з нямецкімі акупан-кулак стукнуўся аб такую цвярнаў, што адразу надламынся кіп-цюры звера. Звер не ўнімаўся, лютаваў, адыходзіў і зноў, аскаліўшы зубы, скакаў наперад, на гвардзейскі рубеж. Гвардзейцы стаялі непахісна, цвёрда.

На хмызнякі, дзе ляжалі магілёўцы - бронебойшчыкі, сунуліся нямецкія «Тыгры». З гэтымі танкамі магілёўцы ўжо сустракаліся і ведалі, як іх біць. Зямля калыхалася ад гармат-

най дуэлі, ад выбухаў бомбаў. Бліжэй, бліжэй «Тыгры», бліжэй варожая пяхота.

 Буду страляць,—шэпча Кулічонак

 Пачакай. Няхай бліжэй паў-зуць да сваёй смерці,—адказвае Піскуноў. А танкі ўсё бліжэй, і гусеніцы

іх ужо грымяць і скрыгочуць ка ля самых акопаў. — Буду страляць, — шэпча Ку-

лічонак, — Страляй, — адказвае Піску-

ноў. — Страляй у правы, а я ў левы.

Грымнулі выстралы, і правы «Тыгр» адрыгануўся, ірвануўся ўперад і спыніўся. Грымнулі ў другі раз залпы, і абодва танкі перасталі рухацца. Але ў гэты-ж міг сюды падаспелі два сярэднія танкі. Зноў дружныя залиы, Адзін танк падбіты, другі прэц-Магілёўцы б'юць удвох па танку. Танк гарыць. Варожая пяхота замітусілася ў паніцы. Грымнула раскацістае «ўра», і гвар-дзейцы рынуліся ў атаку. Вораг па ўласных трупах хлынуў назад. Але вырвацца ад смерці ўжо Гвардзейскі немагчыма. ўдар быў магутны, смяротны.

Некалькі разоў яшчэ гітлераў. скія генералы кідалі сюды свае свежыя часці, але іх перамалвалі гвардзейцы. Нямецкі звер сыходзіў крывёю, знемагаў, але сказубы і кідаўся на рубеж. Гвардзейцы білі звера да часу, пакуль ён зусім знясілеў перастаў ірвацца наперад. Нямецкі звер будзе

Нямецкі звер будзе дабіты мужнасцю, нястомнасцю, майстэр совецкіх воінаў, магут ствам насцю совецкай зброі.

Лейтэнант П. АНІШЧАНКА

Нядаўна ў госці да раненых у

Бібліятэчкі і культпакеты для партызан

Аддзел прапаганды і агітацыі ЦК КП(б) Беларусі накіраваў беларускім партызанам бібліятэчкі і культпакеты.

Бібліятэчкі складаюцца з 36 розных назваў кніг, брашур; ся род іх першамайскі загад тава-Сталіна, рыша паведамление Надзвычайнай Дзяржаўнай Ка-місіі аб зверствах нямецка-фашысцкіх акупантаў, апошнія ну мары часопісаў і газет. З мастацкай літаратуры ў бібліятэчкі ўвайшлі кнігі «Радуга»—В. Васілеўскай, «Народ бессмертен»— Гросмана, тэксты і ноты песень совецкіх кампазітараў.

Партызаны знойдуць у бібліятэчках таксама новыя творы беларускіх пісьменнікаў і паэтаў: «Суд у лесе»—Я. Коласа, зборнік вершаў і апавяданняў «За свабодную Беларусь», эстрадны зборнік «Беларусь змагаецца» і

Апрача бібліятэчак, камандзікамісарам партызанскіх атрам. радаў і партыйным работнікам у ворага дасылаюцца культ. У кожным культпакеце больш 40 кніг палітычнай і мастацкай літаратуры, газеты, лі-стоўкі, макеты баявых лісткоў блакноты, канверты, папера

"Сын Беларусі"

Кніга пра Канстанціна Заслонава

У выдавецтве «Молодая гвардия» ў Маскве вышла кніга Э. Віленскага «Сын Беларусі»—пра Героя Совецкага Саюза Канстан-Заслонава, праслаўленага піна камандзіра партызанскіх атрадаў Беларусі. Гэта выданне ўвахосерыю кніг «Героі Айчыннай вайны»

Міжнародная інфармацыя

ДЭСАНТНЫЯ АПЕРАЦЫІ САЮЗНІКАЎ на востраве сіцылія

цюю частку тэрыторыі Сіцыліі, Заняты многія гарады, Танкавыя часці англійскай 8-й арміі ўступі-лі ў ваколіцы Катаніі. Нягледзяна ўпартае супраціўленне праціўніка, прасоўванне войск саюз-

Агенцтва Рэйтэр паведамляе, саюзнікаў, расце з кожным днём; што войскі саюзнікаў занялі трэ- зараз яна перавышае 30,000. У зараз яна перавышае 30,000, у палон узяты камандзір 207-й італьянскай дывізіі разам з яго штабам.

Геңерал Эйзенхауэр прызначыў генерала Александэра ваенным губернатарам Сіцыліі. Генерал нікаў працягваецца. Колькасць Александэр таксама прадстаўляе палонных, захопленых войскамі вярхоўную ўладу на востраве.

ДЗЕЯННІ САЮЗНАЙ АВІЯЦЫІ

Удзень 17 ліпеня амерыканскія аэрадромы ў Галандыі, Бельгіі і цяжкія бамбардыроўшчыкі зрабілі Францыі. Амерыканскія самалёты налёт на Амстэрдам (Галандыя) бамбілі аэрадромы ў Італіі. паўночна-заходнюю Германію Знішчана 50 самалётаў праціў

У ноч на 17 ліпеня англійскія бамбардыроўшчыкі зноў атакавалі трансфарматарныя і размяркоў станцыі паўночнай Італіі. Бамбардыроўшчыкі зрабілі шосты з пачатку вайны налёт на розныя аб'екты ў Мюнхене.

16 ліпеня знішчальнікі-бамбардыроўшчыкі англійскай і канадскай авіяцыі зрабілі налёты на каторым іншым заводам,

У выніку налёту англійскай авіяцыі на Аахен (Германія) ў ноч на 14 ліпеня ў горадзе разбурана ці пашкоджана 27 заводаў, а таксама вялікая колькасць імшых будынкаў. У выніку апошняга налёту англійскай авіяцыї на Турын (Італія) сур'ёзныя пашкоджанні нанесены арсеналу, двум заводам камбіната «Фіят», электракабельнаму заводу і не-

БАМБАРДЫРОЎКА ІТАЛЬЯНСКІХ ЭЛЕКТРАСТАНЦЫЙ

Самалёты англійскай бамбардыровачнай авіяцыі, якія базіруюцца на аэрадромах у Англіі, у ноч на 17 ліпеня зрабілі налёт на Італію. Атакаваны трансфарматарныя падстанцыі, якія забяспечваюць электраэнергіяй італьянскія электрыфікаваныя чыгункі. Лётчыкі наглядалі выбухі і шматлікія пажары. Пашкоджанне гэтых станцый парушае работу чыгунак у прамысловым раёне каля Мілана.

18 ліпеня вялікія злучэнні бамбардыроўшчыкаў зрабілі налёт на важныя аб'екты ў Неапалі. Мно-га бомбаў разарвалася на тэры-торыі каралеўскага арсенала, тарпеднага завода і на чыгуначных шляхах,

АНТЫГІТЛЕРАЎСКІЯ **ДЭМАНСТРАЦЫІ** У КАПЕНГАГЕНЕ

Як перадае стакгольмскі карэспандэнт агенцтва Юнайтэд прэс. згодна паведамленняў з аўтарыколаў, (Данія) на мінулым тыдні на прачатырох дзён адбываліся вялікія антыгітлераўскія дэманстрацыі

АПЕРАЦЫІ ЮГАСЛАЎСКІХ ПАРТЫЗАН

Як паведамляюць з Югаславії, югаславії, югаслаўскія партызаны працягва юць паспяховыя аперацыі ў Паўднёвай Босніі. Партызаны занялі горад Зворнік, захапілі вялікую колькасць рознай ваеннай маёмасці і некалькі харчовых скла-

даў. Югаслаўскія партызаны перарэзалі чыгуначную магістраль Сараева-Брод і ванялі адзін з самых вялікіх вугальных руднікаў у Югаславіі. Пасля гэтага яны разбурылі шахты і ўсе наземныя пабудовы. На тэрыторыі рудніка партызаны захапілі вялікую колькасць ваеннага снаражэння і боепрыпасаў, у тым ліку 2 тоны дынаміта.

ПАУНОЧНЫ ФЛОТ. Ля дальнамера на камандным Н-скага зянітнага палка ў часе трывогі.

Арміі, якія знаходзяцца на лячэнні ў шпіталях, Часта непасрэдна ў палатах выступаюць артысты Млодэк, Балоцін, Арсенка, Мурамцаў, Кроз, Друкер, Пігузінскіх кампазітараў. Патрыётк

(Пісьмы партызанскіх сем'яў з совецкага тыла)

Канцэрты беларускіх артыстаў у шліталях

Артысты Беларускага Дзяр- леўскі, Навіцкі, Шмелькін

па мастацкаму абслугоўванню Н-скі шпіталь прышлі аргысть байцоў і камандзіраў Чырвонай Цэпава, Кроз, Шмелькін, Навіц

...Жанчына пляча мужл. Без слёз яна разві- ўрада мясцовыя арганізацыі праталася з другам, з якім пражыла вялі вялікую работу па працоў. вялікае і добрае жыццё.

да яго трох сыноў.

абавязкова; сустрэнемся калі будзе цяжка, -- дапамогуць...

Іван Сяргеевіч А., раённы работнік маленькага беларускага гарадка Драгічын. Гэта было летам

У полымі пажараў і грохаце бомбаў, што скідвалі фашысцкія сцярвятнікі на мірныя гарады і наторыі. вёскі, цяжка было сказаць што-Расставаліся болей. амаль моўчкі. Падругі благаслаў лялі сваіх родных і блізкіх, якія па волі партыі заставаліся ў тыле ворага, на самую бязлітасную і жорсткую барацьбу з акупантамі.

Так было ў зялёным гарадку Прагічын, так было ў сотнях другіх гарадоў і вёсак Беларусі. Совецкая краіна прытуліла эвакујраваных з Беларусі жанчын і

прыгарнулася да дзяцей. Па ўказанню партыі 1 наму і бытавому ўстройству лю-— Развітайцеся з бацькам,— дзей, якіх немец выгнаў з роднай сказала яна дзецям,— і падвяла хаты, чые мужы і бацькі са го трох сыноў. Да пабачэння, Ліза, не су-

Ва ўсіх жутках Совецкага Саюедзеш у совецкі тыл да нашых; за сем'ї партызан і франтавікоў алі будзе цяжка,—дапамогуць... адчуваюць клопаты дзяржавы Так развітаўся са сваёй сям'ёй Мільёны рублёў дапамогі атры малі сем'і абаронцаў радзімы. Жанчыны і дзеці забяспечваюцца абуткам, адзеннем. Дзеці франтавікоў 1 партызан у першую чаргу накіроўваюцца ў летнія лагеры, на дачы, у дамы адпачынку і са-

> Многія сем'і партызан атрымалі пасылкі ад Эвакааддзела пры СНК БССР. У пасылках—вопратка, абутак і іншыя каштоўныя рэчы. На клопаты партыі і ўрада эвакуіраваныя сем'ї адказваюць самаадданай працай, узмацненнем дапамогі Чырвонай Арміі і слаўным партызанам,

цяжкія дні вайны пра мяне любоў да родных гарадоў і вёца людзі, з якімі я, быць мовам за падтрымку, сябры!».

А вось другое пісьмо, Пішуць для перамогі, жонка партызана тав. Ш. і яго І коць рэді дзеці Люба і Яўгеній.

-niша тав. III. - Буду яшчэ граміць азвярэлага ворага, дапамагаць свайму мужу, які змагаецца з ненавіснымі гітлераўцамі ў глыбокім варожым тыле»,

Елізавета Нікалаеўна А. піша: «Я працую ў шпіталі, усе сілы аддаю нашай агульнай справе-разгрому ворага, За добрасумленную працу, чулыя адносіны да раненых атрымала пачотную грамату і занесена на дошку пачоту»,

Баявыя падругі партызан не скардзяцца на цяжкасці. Яны перамагаюць цяжкасці ваеннага часу, працуюць на патрэбы фронта, партызанам.

«Мяне ўзрадавалі і кранулі чі чэснымі унодзьмі, сапраўднымі вашы клопаты, — піша тав. Пя патрыётамі сваёй радзімы Любоў чонка. — Я так рада, што ў да Беларусі, яе дясоў і палёў

памятаюць, аба мне клапоцяц сак, дзе да вайны жылося шчасліва і прывольна; гордасць за жа, і незнаёма. Але я ведаю, сваіх мужоў, бацькоў, братоў, вы для мяне самыя блізкія, якія са зброяй у руках жорстка самыя дарагія людзі. Дзякую помецяць ворагу,—натхняюць на самаадданую працу для фронта,

I хоць рэдка прыходзіць з варожага тыла вестачка ад друга, «Як прыемна ведаць, што аб а хоць доўгі час і зусім няма нас клапоціцца наша цудоўная вестак, — верная падруга чакае радзіма! Я працую ў соўгасе, свайго раднага і блізкага, яна верыць у блізкую сустрэчу з ім, лепш працаваць, дапамагаць верыць у вызваление Беларусі, у свой зварот на родную зямлю.

...Клаўдзія Лемеш — скромная працаўніца. У дні вайны яна стала начальнікам цэха ваеннага завода. У яе трое дзяцей-Надзя, Ліда, Валенціна. Муж змагаецца з ворагам. Ей, вядома, нялёгка. Але яна, як і ўсе совецкія жан-чыны-патрыёткі, аддае ўсе сілы, каб хутчэй разграміць крывавых

«Я ўпэўнена ў нашай пера-мозе, колькі-б не прышлося перажыць цяжкасцей, — піша Клаўдзія.—Я ведаю, вайна не без ахвяр. І калі мой друг загіне ў жорсткай барацьбе. я адпомшчу ворагу».

Жонка партызана тав. А. піша: «Муж мой можа быць спа- А1812,

койны за нас. Аб нас клапоціцца партыя і ўрад. Няхай ён яшчэ мацней б'е нямецкіх бандытаў і гэтым наблізіць шчаслівы час нашага звароту ў Беларусь».

А вось радкі з пісьма тав. Л-ч «Я ад мужа не маю вестачкі, але жыву надзеяй, што жывы, змагаецца з ворагам, і пасля перамогі мы сустрэнемся ім у роднай Беларусі. Я жыву ў глыбокім совецкім тыле, але не сяджу склаўшы рукі, а ўсімі сродкамі стараюся дапамагчы фронту. Я працую ў калгасе звеннявой. На клопаты дзяржавы аб нас мы адкажам тым, што дадзім з свай-го ўчастка як мага больш хлеба».

Гарачыя сэрцы і залатыя рукі ў совецкіх патрыётак! Удзячныя сваёй радзіме за клопаты, баявыя падругі воінаў Чырвонай Арміі і партызан сваёй самаадданай працай у совецкім тыле дапамагаюць фронту і народным меціўцам, яны набліжаюць шчаслівы дзень звалення роднай Беларусі ад фашысцка-нямецкіх захопнікаў.

С. / ШАУРОВА.

РЭДАКЦЫЙНАЯ КАЛЕГІЯ.